

Fælles Digital Arkitektur

KL - Arkitekturrådet

17. maj 2017

AGENDA

- **Hvidbog**
- **Standarder**
- **Review-model**
- **Rammearkitektur**

STATUS HVIDBOG

- **Udkastet til hvidbogen har været udsendt i offentlig kommentering i perioden d. 9. februar til d. 30. marts 2017. Der er modtaget 20 kommentarer – overvejende positive**
- **Væsentligste ændringer**
 - AR 1.5: Hav tilstrækkelige kompetencer til arkitektur-arbejdet
 - AR 2.4: Byg med udgangspunkt i brugeren og forberedt til forandring
 - AR 2.5: Stil data og løsninger til rådighed for private
- **Yderligere fokus på informationssikkerhed ift forklaring af vision**
- **Indledning tilføjet**
- **Godkendelse på SDA 23. maj**

HVIDBOG OPFØLGNING

✓ Governance

- ✓ Overordnet på plads
- Opfølgning vedr. fx referencearkitekturer og byggeblokke

✓ Arkitekturregler

- ✓ Hvidbogens arkitekturregler på plads
- ✓ Modelregler på plads
- Operationalisering i diverse leverancer

✓ Review-ramme

- ✓ Første version af review-ramme på plads
- Revideres når rammearkitekturkoncept er godkendt

• Dokumentationsramme

- Under udvikling

• Rammearkitektur

- Koncept under udvikling
- Referencearkitekturer under udvikling
- Brugerstyring version 1.0 på plads

• Kommunikation

- Hjemmeside: Arkitektur.digst.dk i luften i juni
- Event: 7/9 (Fokus: arkitekter, praksis, netværk)
- Rundtur i landet

*Med forbehold for
SDA godkendelse*

ANALYSE AF GRUNDLÆGGENDE STANDARDER

Afhængige leverancer i 8.1:

- Fælles klassifikationer (leverance 6.1c)
- Fælles myndighedsfortegnelse (leverance 6.1d)
- Fælles rammer og regler for begrebs- og datamodellering (leverance 6.2)
- Fælles egenskaber for data (leverance 6.3a)

Eksisterede danske standarder

- OIO Sag og Dokument standarderne (Konkret Klassifikation, Organisation og Generelle Egenskaber) samt standard for Unikke identifikatorer for digitale objekter
- (Sag, Dokument, Arkiv ikke omfattet af analysen)

Internationale standarder der er undersøgt:

- http-URI
- RDF
- SKOS
- CPOV
- Organization Ontology

GRUNDLÆGGENDE STANDARDER TIL BRUG FOR DEN FÆLLES DIGITALE ARKITEKTUR

Hovedkonklusion fra analyse:

(december 2016 - marts 2017)

- Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi bør lægge sig op ad en række internationale standarder, som også anvendes i EU's arkitekturprogram (ISA2)
- Samtidig vedligeholdes OIO Sag og Dokument standarderne i hele strategiperioden - af hensyn til monopolbrudssystemerne i KOMBIT og Udbetaling Danmark - således at disse kan gå over til de internationale standarder i takt med ny systemudvikling

STANDARDE - OPFØLGNING

- Opdatering af Sag og Dokumentstandarderne (KL-projekt)
- Dansk oversættelse og profilering af de internationale standarder
- Dansk indflydelse på de internationale standardiseringsorganisationer:
 - EU's ISA2 (Digst med i dag)
 - W3C (nyt medlemskab for Digst)

REVIEW AF PROJEKTER

- **Alfa-koncept med pilot-review af NGDP i efteråret**
- **Beta-koncept med review af fire projekter i marts/april (NGDP, Referencearkitektur for brugerstyring, NemLogin og MitID)**
- **Nu klar med version 1.0 til godkendelse i SDA 23/5**
- **I gang med at planlægge pipeline for reviews i andet halvår 2017**
- **Bl.a. referencearkitekturer skal i review og ekstern kommentering**
- **Pt review-tjekliste pba arkitekturregler**
- **Senere review-tjekliste op imod rammearkitektur**

REVIEW-MODEL

1.

Forudgående
rådgivning og
planlægning af review

Forudgående rådgivning og planlægning af review

- Dialog og bistand fra sekretariatet fra 8.1
- Kvalificering af udbudsmateriale / opgavebeskrivelse ift. konsulenter
- Information omkring fællesoffentlig digital arkitektur

2.

Review proces

Fire typer af reviews:

1. Scope review (tidlig afklaring / kvalificering af scope)
2. Review af arkitektur-design eller komponenter (analyse eller gennemførelsesfaser / feature reviews)
3. Model-reviews (review af begrebs- og datamodeller)
4. Referencearkitektur-reviews

3.

Behandling af review-
rapport og forelæggelse
for koor-gr (SDA)

Godkendelse og evt. optagelse i fællesoffentlig digital arkitektur

1. Review-rapport til bemærkninger og udarbejdelse af handlingsplan hos projekt / projektejer
2. Behandling af review-rapport hos SDA og evt. optagelse i fællesoffentlig digital arkitektur
3. Behandling hos projektets styregruppe
4. Opfølgning efter 6 måneder

FIRE TYPER AF REVIEW

- **Scope**
- **Design / komponent**
- **Begrebs og datamodel**
- **Referencearkitektur**

TYPER AF REVIEW

Scope reviews

Arkitektur- design/komponent reviews

Begrebs- og datamodel reviews (kan integreres med fx design/komponent review)

Reference-arkitektur reviews

Hvornår

Ide-/ tidlig analysefase
(preject fase)

Analyse-/gennemførelsesfase
(feature-sprint)

Analyse-/gennemførelsesfase
(feature-sprint)

Gennemførelsesfase (v.o.5)

Fokus

Scope, retning og sammenhæng til
FDA

Overensstemmelse med
hvidbogens regler og principper
samt FDA anvendelse

Overensstemmelse med
modelregler

Overensstemmelse med
hvidbogens regler og principper
samt sammenhæng til øvrige
referencearkitekturer

Projekt-
type

Alle typer projekter (reference,
løsning, analyse)

Primært løsnings-
projekter

Primært løsnings-
projekter

Reference-arkitektur projekter

Dokumen-
tation

Vision, målbillede (overordnet i
form af fx PowerPoint)

Jf. dokumentations-ramme:
Aftales konkret ift. projektets fase
(infokrav ved dokumentations-
ramme)

Begrebs- og datamodeller

Udkast til referencearkitektur samt
strategi / roadmap for
videreudvikling (infokrav ved
skabelon for referencearkitekturer)

Form

½ dags workshop med
reviewboard / review-rapport

1 dags workshop med
reviewboard / review-rapport

Skriftlig proces med reviewboard /
compliance rapport

1 dags workshop med
reviewboard / review-rapport

REVIEW-PROCESSEN

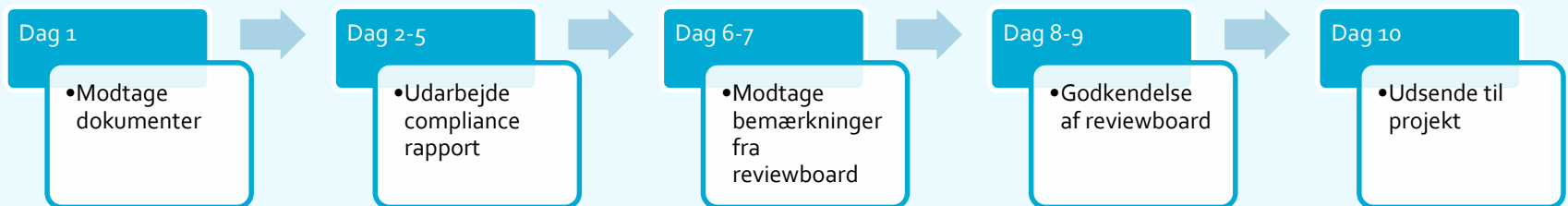
Scope reviews

Design / komponent reviews

Referencearkitektur reviews

Model reviews (kan indlejres i design/komponent reviews)

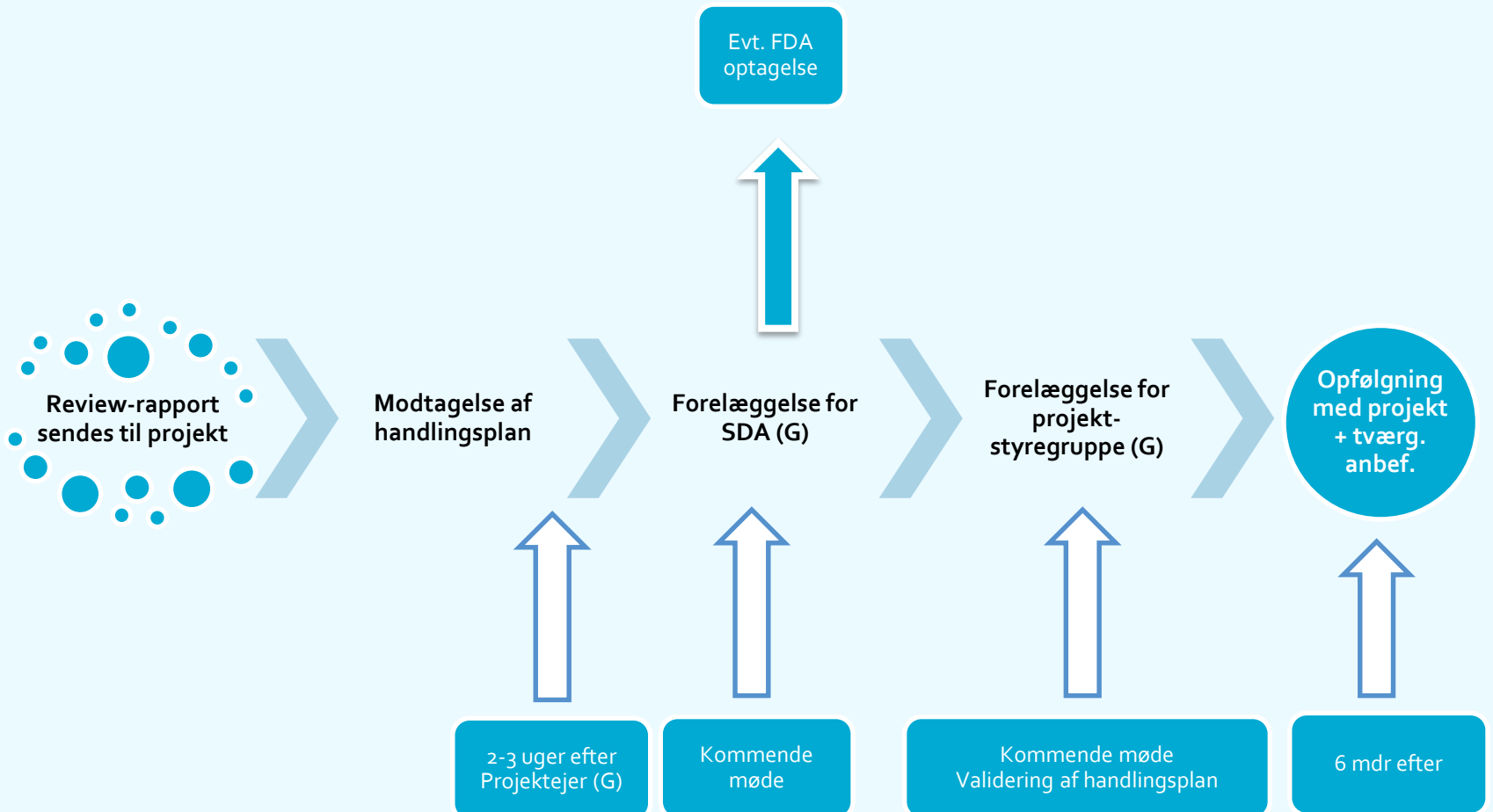

REVIEW-MODEL : TYPER AF ANBEFALINGER

1. **Anbefalinger til projektet**
2. **Anbefalinger til det videre arbejde**
3. **Tværgående anbefalinger**

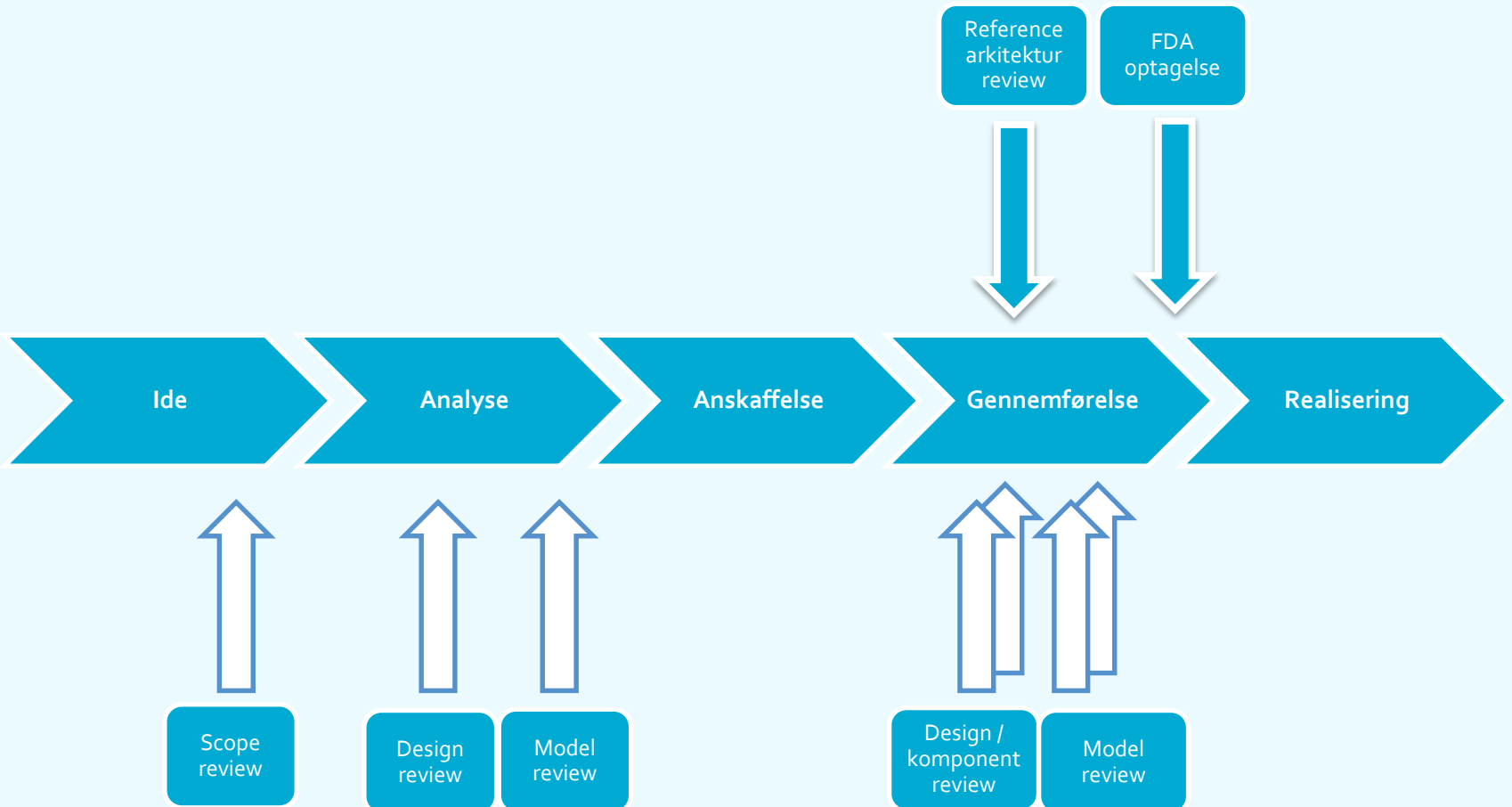

BEHANDLING AF REVIEW-RAPPORT

REVIEWS I FORHOLD TIL PROJEKTFASER

FORVENTET 1-2 REVIEWS PR. PROJEKT

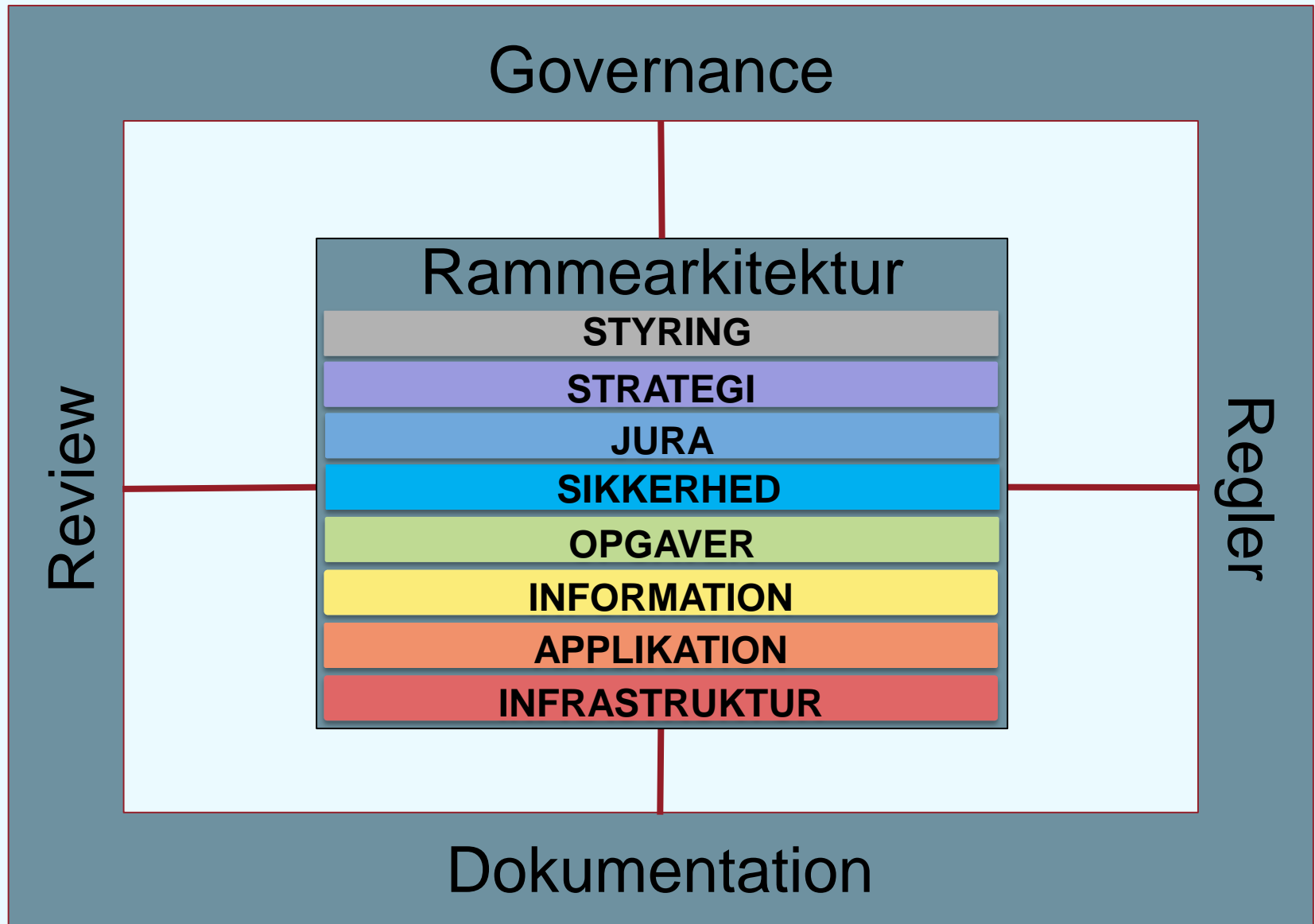
RAMMEARKITEKTUR - PROJEKTLEVERANCER I 2017

- **Koncept for rammearkitekturen**
 - Koncept for overordnet rolle, scope, indhold og struktur
 - Konsolidering af begreber og termer (ordbog)
 - Skabelon og vejledning for referencearkitekturer og byggeblokke
 - Koncept for high-level visualisering med fælles ikoner
- **Organisering af rammearkitekturen**
 - Ad hoc rådgivning og sparring til projekter
 - Værktøj med internt repository
 - Undervisning i brug af Archimate, metamodel og værktøj
- **Overblik over rammearkitekturen**
 - Konsolidering og konfigurationsstyring af underliggende modeller
 - Opmærkning af status og version
 - Udstilling på ny hjemmeside

RAMMEARKITEKTUREN

– EN CENTRAL DEL AF DEN FÆLLES DIGITALE ARKITEKTUR

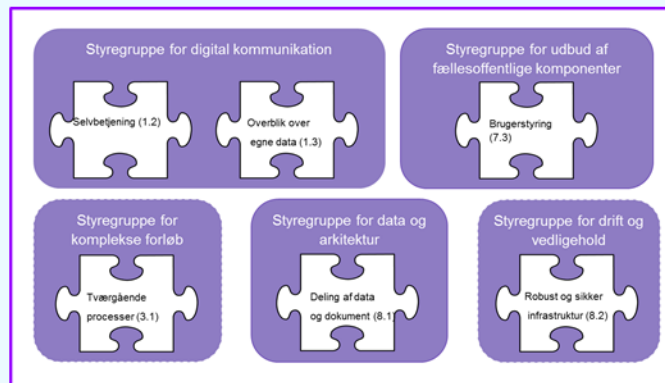

NØGLEBEGREBER I RAMMEARKITEKTUREN

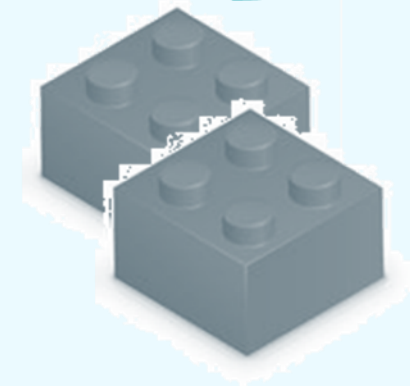
Rammearkitektur

Økosystem

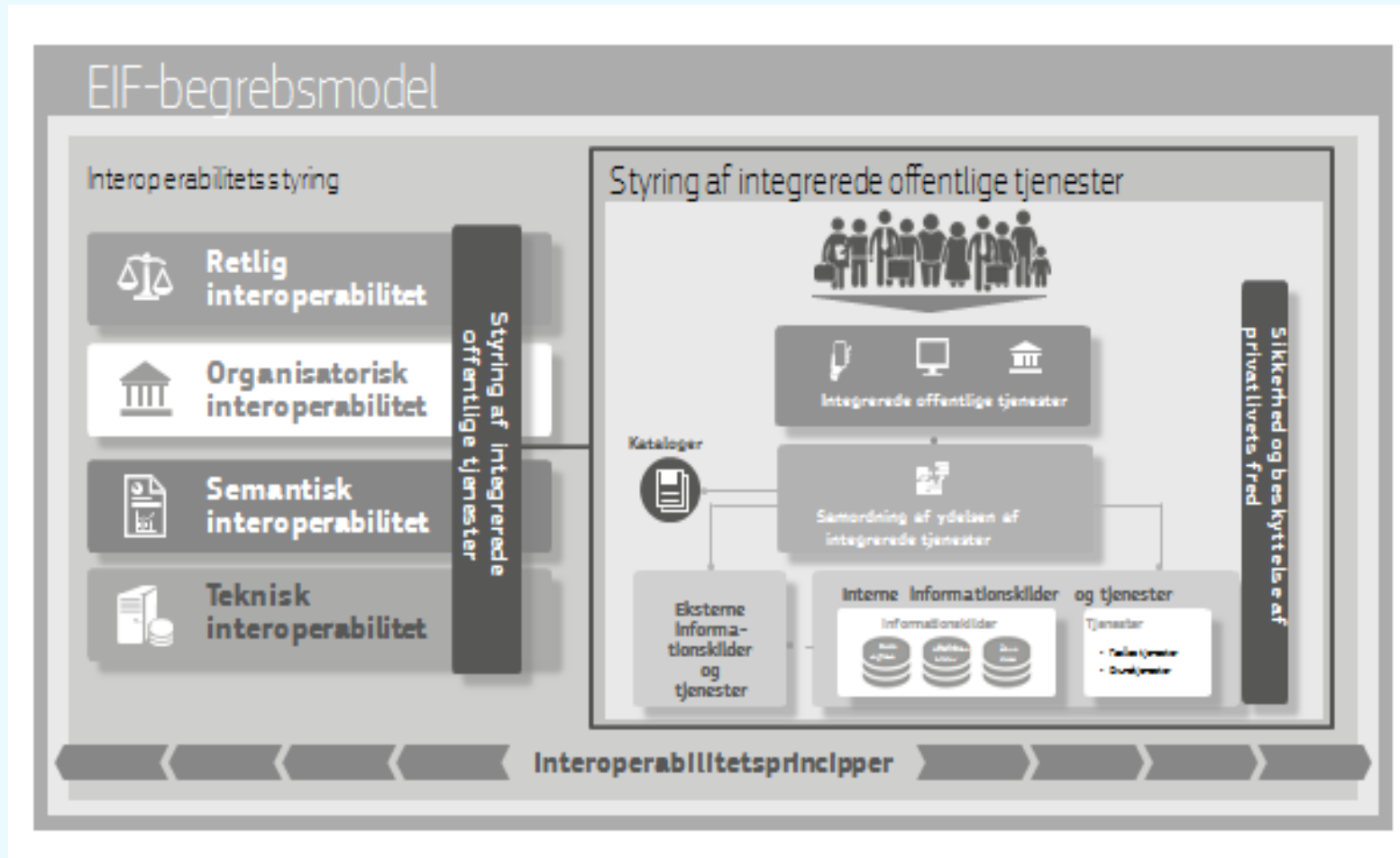

Referencearkitekturer

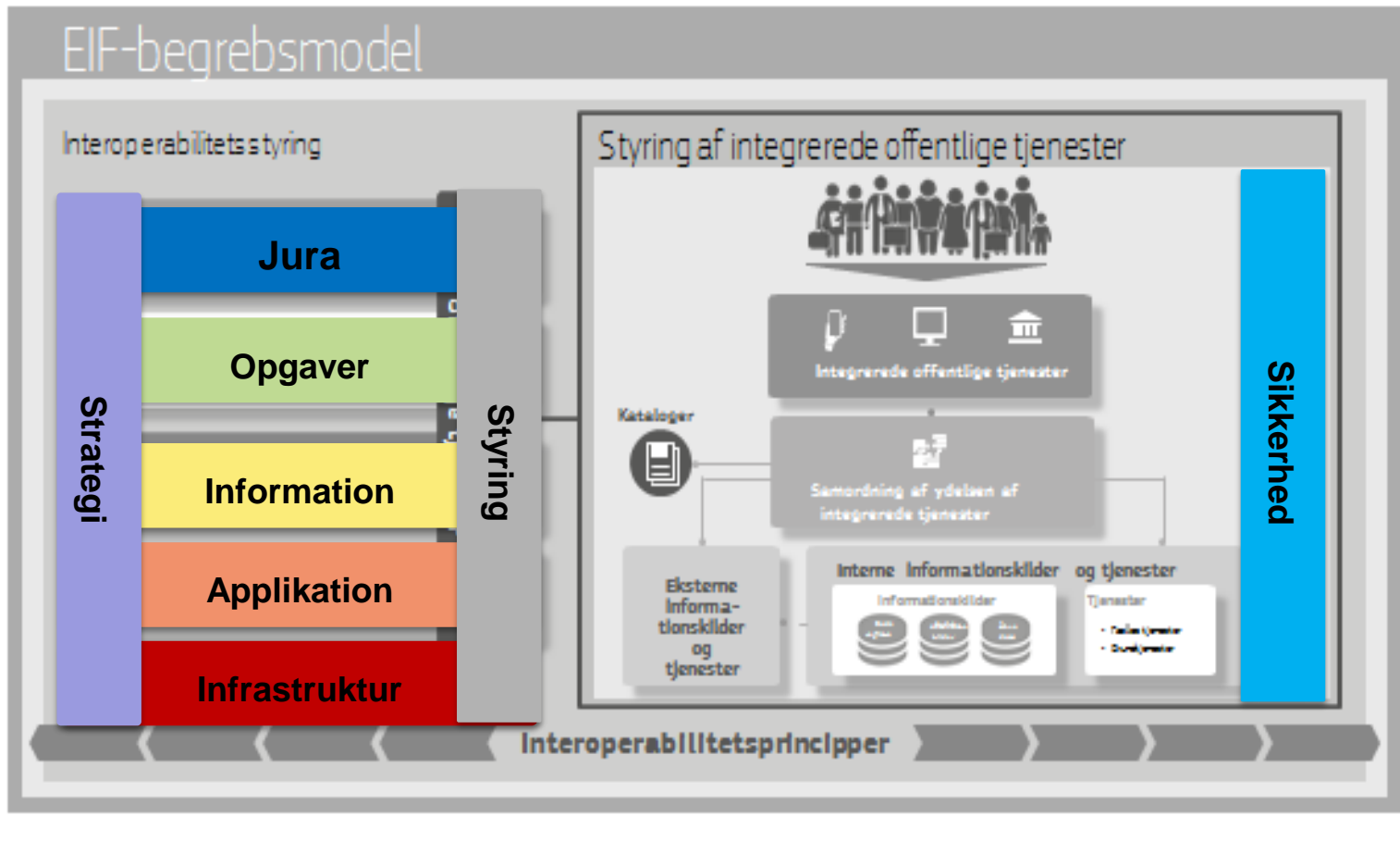

Byggeblokke

EIF BEGREBSMODEL

HVIDBOGENS PERSPEKTIVER OG EIF BEGREBSMODEL

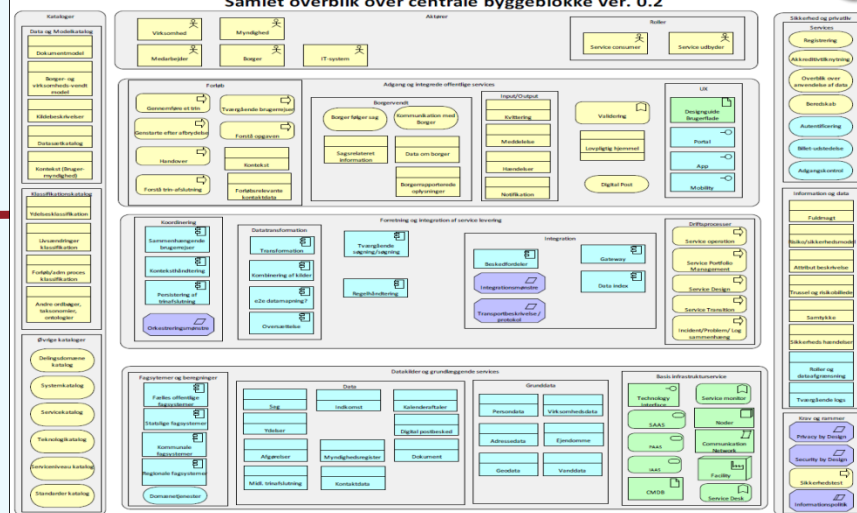
RAMMEARKITURENS BYGGEKLOKKE

Governance

Rammearkitektur

UDKAST

Samlet overblik over centrale byggeblokke ver. 0.2

Review

Regler

Dokumentation

Samlet overblik over centrale byggeblokke ver. 0.2

UDKAST

Kataloger

- Data og Modelkatalog
- Dokumentmodel
- Borger- og virksomheds-vendt model
- Kildebeskrivelser
- Dataskætkatalog
- Kontekst (Bruger-myndighed)
- Klassifikationskatalog
- Ydelsesklassifikation
- Livsændringer klassifikation
- Forløb/adm proces klassifikation
- Andre ordbøger, taksonomier, ontologier
- Øvrige kataloger
 - Delingsdomæne katalog
 - Systemkatalog
 - Servicekatalog
 - Teknologikatalog
 - Service-niveau katalog
 - Standarder katalog

Aktører

- Virksomhed
- Myndighed
- Medarbejder
- Borger
- IT-system

Roler

- Service consumer
- Service udbyder

Forløb

- Gennemføre et trin
- Tværgående brugerejser
- Genstarte efter afbrydelse
- Fonstå opgaven
- Handover
- Kontekst
- Forstå trin-afslutning
- Forløbsrelevante kontaktdata

Adgang og integrerede offentlige services

Borgervendt

- Borger følger sag
- Kommunikation med Borger
- Sagsrelateret information
- Data om borger
- Borgerrapporterede oplysninger

Input/Output

- Kvittering
- Meddelelse
- Hændelser
- Notifikation

Validering

- Lovpligtig hjemmel
- Digital Post

UI

- Designguide
- Brugerflade
- Portal
- App
- Mobility

Sikkerhed og privatliv

Services

- Registrering
- Akreditivtknytnng
- Overblik over anvendelse af data
- Beregning
- Autentisering
- Billet-udstedelse
- Adgangskontrol

Information og data

- Fuldmagt
- Risiko/sikkerhedsmodel
- Attribut beskrivelse
- Trussel og risikobillede
- Samtykke
- Sikkerheds hændelser
- Roler og dataafgrænsning
- Tværgående logs

Krav og rammer

- Privacy by Design
- Security by Design
- Sikkerhedstest
- Informationspolitik

Forretning og integration af service levering

Koordinering

- Sammenhængende brugerejser
- Konteksthåndtering
- Persistering af trinafslutning
- Orkestreringsmønstre

Datastransformation

- Transformation
- Kombinering af kilder
- e2e datamapning?
- Oversættelse

Tværgående søgning/søgning

- Regelhåndtering

Integration

- Beskedfordeler
- Integrationsmønstre
- Transportbeskrivelse/ protokol
- Gateway
- Data index

Driftsprocesser

- Service operation
- Service Portfolio Management
- Service Design
- Service Transition
- Incident/Problem/ Log sammenhæng

Datakilder og grundlæggende services

Fagsystemer og beregninger

- Fælles offentlige fagsystemer
- Stabile fagsystemer
- Kommunale fagsystemer
- Regionale fagsystemer
- Domænetjenester

Data

- Sag
- Ydelser
- Afgørelser
- Midl. trinafslutning
- Indkomst
- Myndighedsregister
- Kontaktdata
- Kalenderaftaler
- Digital postbesked
- Dokument

Grunddata

- Persondata
- Adressedata
- Geodata
- Virksomhedsdata
- Ejendomme
- Vanddata

Basis infrastrukturservice

- Technology Interface
- SAAS
- PAAS
- IAAS
- CMDB
- Service monitor
- Noder
- Communication Network
- Facility
- Service Desk